

Tunnuslukuopas

Henkilökohtaista yritystalouden asiantuntijapalvelua

www.mediatili.com

Kannattavuus

Kannattavuus on eräs yritystoiminnan tärkeimpiä mittareita. Mikäli kannattavuus on heikko, joudutaan yrityksen toiminta ennen pitkää lopettamaan.

Heikko kannattavuus tarkoittaa, että yritys tuottaa tappiota ja kuluttaa pääomaansa, joka väistämättä loppuu jossakin vaiheessa. Kannattavuuden mittarit jaetaan liikevaihtoon suhteutettuihin katemittareihin ja pääomaan suhteutettuihin tuottomittareihin.

Liikevaihtoon suhteutetut katemittarit

- **Myyntikate-%**
- **Käyttökate-%**
- **Liiketulos-%**
- **Rahoitustulos-%**
- **Nettotulos-%**
- **Kokonaistulos-%**

Pääomaan suhteutetut tuottomittarit

- **Oman pääoman tuotto-% (ROE)**
- **Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)**
- **Kokonaispääoman tuotto-% (ROA)**

Myyntikate ja myyntikate-%

Myyntikate kertoo tuote- tai tuoteryhmäkohtaisesta kannattavuudesta.

Laskukaava

Myyntikate = Liikevaihto - ainekulut - ulkopuoliset palvelut.

Myyntikate-% = 100 * myyntikate / liikevaihto.

Käyttökate ja käyttökate-%

Käyttökate kuvaa varsinaisen liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja veroja.

Käyttökate kertoo, paljonko yrityksen liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään yrityksen toimintakulut.

Laskukaava

Käyttökate = Liiketulos + poistot ja arvonalentumiset

Käyttökate-% = 100 * käyttökate / liikevaihto.

Liiketulos ja liiketulos-%

Liiketulos kertoo, kuinka paljon varsinaisen liiketoiminnan tuotoista on jäänyt jäljelle ennen rahoituseriä ja veroja.

Laskukaava

Liiketulos = liikevaihto + muut tuotot - toimintakulut - poistot ja arvonalennukset.

Liiketulos-% = 100 * liiketulos / liikevaihto.

Rahoitustulos ja rahoitustulos-%

Kuvaa yrityksen kykyä suoriutua varsinaisen liiketoiminnan tuotoilla lainojen lyhennyksistä, käyttöpääoman lisäyksestä ja investointien rahoituksesta omin varoin.

Laskukaava

Rahoitustulos = nettotulos + poistot ja arvonalennukset.

Rahoitustulos-% = 100 * rahoitustulos / liikevaihto.

Nettotulos ja nettotulos-%

Nettotulos on yrityksen varsinaisen toiminnan tulos. Esimerkiksi yrityksen omistajille jäävä osuus tilikauden tuloksesta.

Laskukaava

Nettotulos = liiketulos +/- rahoituserät +/- verot.

Nettotulos-% = 100 * nettotulos / liikevaihto.

Kokonaistulos ja Kokonaistulos-%

Kuvaa tilikauden kokonaistulosta. Mukaan luetaan tässä myös satunnaiset ja kertaluonteiset tuotto- sekä kulu-erät, kuten kertaluonteiset myyntivoitot ja tappiot, konserniavustukset ja irtisanomis- ja liiketoiminnan uudelleenjärjestelykulut.

Laskukaava

Kokonaistulos = nettotulos +/- satunnaiset erät.

Kokonaistulos-% = 100 * kokonaistulos / liikevaihto.

Oman pääoman tuotto-% (ROE)

Kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa tilikauden aikana.

Laskukaava

Oman pääoman tuotto-% = $100 * \frac{\text{nettotulos (12 kk)}}{\text{Oikaistu oma pääoma keskimäärin}}$.

Laskentakaavan oma pääoma on tilikauden alun ja lopun keskiarvo.

Sijoitetun pääoman tuotto-% (ROI)

Mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta eli sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle korkoa tai muuta tuottoa vaativalle pääomalle

Laskukaava

Sijoitetun pääoman tuotto-% = $100 * \frac{\text{nettotulos} + \text{rahoitus-} + \text{kulut} + \text{verot (12 kk)}}{\text{sijoitettu pääoma keskimäärin}}$.

Sijoitettu pääoma = oma pääoma + korolliset velat.

Kokonaispääoman tuotto-% (ROA)

Kertoo, kuinka paljon yrityksen toimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt tuottoa. Luvussa verrataan yritystoimintaan sitoutunutta pääomaa tulokseen ennen rahoituskuluja ja veroja.

Laskukaava

Kokonaispääoman tuotto-% = $100 * \frac{\text{nettotulos} + \text{rahoituskulut} + \text{verot (12 kk)}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin}}$.

Vakavaraisuus

Hyvä kannattavuus ei välttämättä riitä jos rahoitus ei ole kunnossa. Vaikka toiminta olisi voitollista, voi kannattavuus olla niin heikko tai velkojen määrä niin suuri, ettei toiminnan tuotoilla voida hoitaa yrityksen juoksevia velvoitteita, esimerkiksi lainakuluja.

Vakavaraisuutta voidaan tarkastella rahoitusrakenteen ja rahoituksen riittävyyden mittareilla.

Rahoitusrakenne

- **Omavaraisuusaste-%**
- **Nettovelkaantumisaste-%**
- **Suhteellinen velkaantuneisuus-%**

Rahoituksen riittävyys

- **Nettorahoituskulu-%, rahoitusrasite-%**
- **Nettorahoituskulut / käyttökate-%**
- **Vieraan pääoman takaisinmaksuaika**

Omavaraisuusaste-%

Luku kertoo, kuinka suuri osuus yrityksen varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Mitä korkeampi on omavaraisuusaste, sitä vakaammalla pohjalla on yrityksen toiminta.

Laskukaava

Omavaraisuusaste-% = $100 * \text{omat varat} / (\text{oikaistun taseen loppusumma} - \text{tehtyyn työhön perustuvat ennakkomaksut})$.

Omat varat = taseen oma pääoma + vapaaehtoiset varaukset + poistoero verovelalla vähennettynä + oman pääoman ehtoiset pääomalainat.

Nettovelkaantumisaste-% (Net Gearing)

Kuvaa yrityksen omistajien yritykseensä sijoittamien pääomien ja rahoittajilta saatujen korollisten velkojen suhdetta. Kertoo siis velkaantuneisuudesta.

Laskukaava

Nettovelkaantumisaste-% = $100 * (\text{korolliset velat} - \text{likvidit rahavarat}) / \text{omat varat}$.

Omat varat = taseen oma pääoma + vapaaehtoiset varaukset + poistoero verovelalla vähennettynä + oman pääoman ehtoiset pääomalainat.

Suhteellinen velkaantuneisuus-%

Suhteellinen velkaantuneisuus mittaa yrityksen velkojen suhdetta yrittäjätoiminnan laajuuteen.

Laskukaava

Suhteellinen velkaantuneisuus-% = $100 * \text{oikaistun taseen velat} / \text{liikevaihto (12 kk)}$.

Nettorahoituskulu-%

Nettorahoituskuluprosentti kertoo juoksevien rahoituskulujen osuuden liikevaihdosta. Mitä suurempi on osuus, sitä enemmän yrityksen toiminnalla täytyy saada käyttökate.

Laskukaava

Nettorahoituskulu-% =
 $100 \times \text{nettorahoituskulut} / \text{liikevaihto}$.

Nettorahoituskulut / käyttökate -%

Nettorahoituskulut / käyttökate -% kertoo, kuinka suuri osa käyttökatteesta kuluu vieraan pääoman rahoittajille menevinä rahoituskuluina.

Laskukaava

$100 \times \text{nettorahoituskulut} / \text{käyttökate}$.

Vieraan pääoman takaisinmaksuaika

Vieraan pääoman takaisinmaksuaika mittaa velanhoitokykyä. Kertoo, kuinka monessa vuodessa yritys pystyisi maksamaan pois velkansa, mikäli tulo-rahoitus käytettäisiin kokonaan velkojen takaisinmaksuun.

Laskukaava

Suhteellinen velkaantuneisuus-% =
 $100 * \text{oikaistun taseen velat} / \text{liikevaihto (12 kk)}$.

Maksuvalmius

Yrityksen tulee selviytyä liiketoimintansa juoksevista kuluista. Mikäli palkkoja tai ostoja ei pystytä maksamaan, voi yritys ajautua heikon maksuvalmiutensa vuoksi maksukyvyttömäksi.

Maksuvalmiutta mitataan staattisilla, taseesta lasketuilla ja dynaamisilla, yrityksen rahavirtoihin perustuvilla mittareilla.

Staattinen maksuvalmius

- **Quick ratio**
- **Current ratio**

Dynaaminen maksuvalmius / Kassavirta

- **Rahoitustulos**
- **Toimintajäämä**

Quick ratio

Quick ratio mittaa yrityksen kykyä suoriutua lyhytaikaisista veloistaan. Mittaa siis yrityksen kassavalmiutta ja rahoituksen puskureita. Riittämättömät rahoituspuskurit johtaisivat siihen, että yrityksellä ei olisi tarvittavia varoja mahdollisiin yllättäviin menoihin.

Current ratio

Current ratio mittaa yrityksen maksuvalmiutta ja rahoituspuskuria tilinpäätöshetkellä. Tunnusluvulla arvioidaan yrityksen kykyä selviytyä lyhytaikaisista veloistaan.

Laskukaava

Quick ratio = (Lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusarvopaperit) / (lyhytaikainen vieras pääoma - lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut)

Laskukaava

Current ratio = (vaihto-omaisuus + lyhytaikaiset saamiset + rahat ja pankkisaamiset + rahoitusomaisuusarvopaperit) / lyhytaikainen vieras pääoma.

Rahoitustulos ja rahoitustulos-%

Rahoitustulos arvioi kuinka paljon rahaa tuloksesta jää yrityksen käyttöön. Se on rahamäärä, joka on yrityksen käytössä velkojen lyhentämiseen, investointeihin ja voitonjakoon omistajille.

Toimintajäämä

Toimintajäämä kertoo myyntituloista jäävän tuoton sen jälkeen, kun liiketoiminnan lyhytvaikutteiset menot on maksettu.

Luvun pitäisi olla koko ajan positiivinen, jotta yritys olisi kannattava. Toimintajäämä voi olla kuitenkin myös negatiivinen, esimerkiksi kun yrityksen vahva kasvu sitoo varallisuutta.

Laskukaava

Rahoitustulos = nettotulos + poistot ja arvonalennukset.

Rahoitustulos-% = $100 * \text{rahoitustulos} / \text{liikevaihto}$.

Laskukaava

toimintajäämä = myynnin kassaan maksut + liiketoiminnan muut tuotot - kassaperusteiset ostot - kassaperusteiset liiketoiminnan muut kulut + valmistus omaan käyttöön

myynnin kassaan maksut = liikevaihto -/+ myyntisaamisten muutos -/+ osatuloutuksen saamisten muutos +/- saatujen ennakoiden muutos

Kassaperusteiset ostot = Ostot tilikauden aikana - ostovelkojen muutos + vaihto-omaisuusennakoiden muutos.

Kassaperusteiset liiketoiminnan muut kulut = Liiketoiminnan kulut - siirtovelkojen muutos + siirtosaamisten muutos - muiden lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos - pakollisten varauksien muutos

Henkilökohtaista yritystalouden asiantuntijapalvelua
www.mediatili.com